

Nader onderzoek kerkuilen en steenmarter
Weg door de plas 20, Brummen

Nijverdal, 24 augustus 2020
Projectnummer 20.047

Colofon

Titel	Nader onderzoek kerkuilen en steenmarter. Weg door de plas 20, Brummen
Uitvoering	Otte Groenadvies
Opdrachtgever	M. Geltink Weg door de plas 20 6971 JN Brummen 06-14413544 tsmots@hotmail.com
Projectnummer	20.047
Datum	24 augustus 2020
Vrijgegeven door	M. Geltink
Status	Definitief (Versie 2)

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Otte Groenadvies accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Otte Groenadvies uitgevoerde onderzoek neemt.

Brilsweg 1a
7441 BV te Nijverdal
Tel: 06 - 511 77 946
mail: info@ottegroenadvies.nl

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
1.1. AANLEIDING EN DOEL	4
1.2. HUIDIGE SITUATIE	4
1.3. PROJECT VOORNEMEN.....	5
2. WETTELIJK BELANG	6
3. METHODIEK	7
3.1. WERKWIJZE KERKUIL	7
3.2. WERKWIJZE STEENMARTER.....	8
3.3. OVERZICHT VELDBEZOeken.....	8
4. RESULTATEN	9
4.1. AANWEZIGHEID	9
4.2. EFFECTENBEOORDELING.....	10
5. CONCLUSIE.....	10
6. GELDIGHEID	11
7. BIBLIOGRAFIE.....	12

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doel

In de ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten Wet natuurbescherming. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. In dit kader is een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor de voorgenomen amovatie van de schuur, een open kapschuur en een bakhuis (Otte Groenadvies oktober 2019- Rapportnummer 19154)

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk fungeert als vaste rust- en/of verblijfplaats voor de kerkuil en steenmarter. Indien dat het geval is, heeft de ruimtelijke ingreep mogelijk consequenties voor deze soorten en worden mogelijk verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden. Om deze reden is geadviseerd om een nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van het nest of rustplaatsen, het (essentieel) leefgebied en de functionaliteit van het plangebied voor de kerkuil en steenmarter.

Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

Kerkuilen en steenmarter:

- Zijn er kerkuilen en steenmarters aanwezig?
- Welke functie(s) heeft de planlocatie en de omgeving voor deze soorten?
- Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust-of verblijfplaatsen en functioneel leefgebied behouden?
- Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
- Is een ontheffing Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren?
- Welk wettelijk belang is er waardoor de activiteiten moeten worden uitgevoerd?

1.2. Huidige situatie

De planlocatie betreft een schuur, een open kapschuur en een bakhuis. Deze staan op het perceel met een woonhuis. Het perceel is verhard met betonklinkers en tegels. Rond de bebouwing is geen siertuin aanwezig. De omgeving bestaat uit gras- en agrarische percelen met maïs. De aanwezig groen aan de zijde van het woonhuis valt buiten de onderzoekslocatie. De planlocatie ligt in het buitengebied van Brummen. Aan de westzijde van de planlocatie loopt de N345. De IJssel loopt langs de oostkant van de planlocatie, deze meandert van noord naar zuid. Ten noordoosten aan de overzijde van de rivier de IJssel ligt de stad Zutphen. Ten zuidwesten ligt de plaats Brummen.

Afbeelding 1. Locatie plangebied (rood) (Kadviewer, z.d.) (Google Maps, z.d.)

1.3. Project voornemen

Met de voorgenomen ontwikkelingen worden de bestaande schuur, open kapschuur en bakhuis geamoveerd en wordt op een andere locatie een nieuwe woning gerealiseerd. De uitvoering van de werkzaamheden is gepland na het verkrijgen van de benodigde vergunningen.

2. Wettelijk belang

Op het nader onderzoek is sinds 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) (Overheid, 2015) van kracht. De wet is een vervanging van en samenbundeling van drie voorgaande wetten, nl;

- Natuurbeschermingswet 1998;
- Boswet;
- Flora- en Faunawet.

Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden. Per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen, bescherming van;

- Gebieden;
- Soorten;
- Houtopstanden.

Voor deze rapportage is enkel de bescherming van soorten van toepassing. In bijlage 1 en 2 zijn het beschermingsregime soorten Vogelrichtlijnen en jaarrond beschermde nesten bijgevoegd.

3. Methodiek

Allereerst zal de werkwijze voor het kerkuilenonderzoek besproken worden waarna het steenmarteronderzoek aan bod komt. In hoofdstuk vier is een overzicht gegeven van het doel van de verschillende veldbezoeken, de onderzoeksdata en de bijbehorende weersomstandigheden.

3.1. Werkwijze kerkuil

De kerkuil komt voor in cultuurland met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. In bossen komt de kerkuil niet voor. Kerkuilen zijn standvogels, ze blijven meestal hun hele leven in hetzelfde gebied. Door slechte weersomstandigheden en voedselschaarste in de winter gaan kerkuil zwerven. De voortplantingsperiode begint in februari met territoriaal gedrag. De leg van de eerste broedsels vindt meestal plaats van eind maart tot begin mei. Met muizenrijke jaren zijn er vervolgbroedsels in juli en augustus, soms in oktober en december. (BIJ12, 2017)

Als basis voor dit onderzoek is de methodiek gebruikt zoals deze wordt omschreven in het Kennisdocument Kerkuil (*Tyto alba*) versie 1.0, BIJ12 juli 2017. Daarnaast is het Soortenstandaard Netwerk Groene bureaus gebruikt om de aanwezigheid van de kerkuil te kunnen bepalen (BIJ12, 2017).

Tijdens de inventarisatie dient de aan- en/of afwezigheid van nesten, rustplaatsen of (essentieel) leefgebied, zoals foerageergebieden van de kerkuil in beeld gebracht te worden. Om de meest kansrijke plekken te bepalen voor het aantreffen van de kerkuil dient bij het inventariseren gelet worden op de habitatkenmerken waarvan de kerkuil afhankelijk is.

Het onderzoek vindt plaats in de periode van februari tot half oktober met drie gerichte bezoeken. De inventarisatie dient tijdens goede weersomstandigheden en in een geschikt biotoop plaats te vinden. De beste momenten zijn in de avond en nacht. Kerkuilen reageren niet op het afspelen van het baltsgeluid en kan daarom niet worden gebruikt tijdens nader onderzoeken

De aanwezigheid van een nest van een kerkuil kan worden aangetoond door een bezet nest en/of minimaal één waarneming in de periode van 1 februari- 31 augustus van een paar in het broedbiotoop, territoriaal gedrag (feb-maart) of een bedelend jong (vanaf juni). Tijdens de inventarisatie momenten dient er ook te worden gekeken naar sporen als krijtstrepen en uilenballen. (BIJ12, 2017)

Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Barr & Stroud, Sierra Binocular 8x42). Op de planlocatie en directe omgeving van het plangebied is een visuele inventarisatie uitgevoerd.

Het weer is van invloed op de activiteiten van de kerkuil en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Regen en harde wind zijn geen ideale weersomstandigheden voor de kerkuil. Tijdens dergelijke weersomstandigheden wordt niet gewerkt. Droog weer en geen harde wind zijn ideale omstandigheden voor de vliegbewegingen van de kerkuil.

Gedurende de veldbezoeken wordt het onderzoeksgebied en directe omgeving geïnventariseerd om een goed beeld te krijgen van het gedrag en mogelijke verblijfplaatsen.

3.2. Werkwijze steenmarter

De steenmarter heeft een voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen. De steenmarter komt voor in een parklandschap, bosloze gebieden, steengroeven en gebouwen. Deze soort is een echte cultuurvolger en hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen, boerderijen en grote steden. De aanwezigheid van groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen zijn van belang, hier zoekt de steenmarter zijn voedsel.

Nader onderzoek op de steenmarter is maatwerk, veelal wordt deze uitgevoerd op basis van waarnemingen in de vorm van vraatsporen, uitwerpselen en loopsporenontlasting, kadavers of nestactiviteiten. Het onderzoek wordt uitgevoerd in de actieve periode van de steenmarter, deze loopt van juni tot augustus/september. (Zoogdiervereniging, z.d.)

3.3. Overzicht veldbezoeken

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de onderzoeksdata en omstandigheden tijdens het onderzoek naar de kerkuil en steenmarter. De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door T.M. Stam, Gecertificeerd Stadswerk Flora en Fauna controleur.

Kerkuilen- en steenmarteronderzoek

Datum	Periode	Tijdstip onderzoek	Zonsopkomst/ ondergang	Temperatuur	Wind	Weertype
25 februari 2020	Avond/nacht	17:45 uur – 20.15 uur	07.30 uur/ 18.07 uur	6°C	3 Bf	Bewolkt
23 maart 2020	Avond/nacht	18:45 uur - 21:15 uur	06.29 uur/ 18.59 uur	6 °C	2 Bf	Helder
24 april 2020	Avond/nacht	20.45 uur – 23:00 uur	06.17 uur/ 20.50 uur	12°C	3 Bf	Licht bewolkt

Tabel 1. Schematisch overzicht onderzoeksmomenten (Zonsopgang/zonsopgang, z.d.) (KNMI, z.d.)

4. Resultaten

4.1. Aanwezigheid

Kerkuilen

25 februari 2020

De weersomstandigheden waren bewolkt, droog en 6°C. Tijdens het onderzoek zijn er geen kerkuilen waargenomen op de planlocatie. Wel zijn er sinds de uitgevoerde Quicksan (Otte Groenadvies, 2019) nieuwe braakballen op de zolder van de kapschuur aangetroffen.

23 maart 2020

De weersomstandigheden waren helder, droog en 6°C. Tijdens het onderzoek zijn er geen uilen gezien en gehoord op de planlocatie. Tussen de inventarisatie perioden zijn er vier braakballen bijgekomen. Mogelijk gebruikt de uil deze locatie sporadisch als rustlocatie.

24 april 2020

De weersomstandigheden waren licht bewolkt, droog en 12°C. Tijdens het veldbezoek is de kerkuil overvliegend waargenomen. In de overkapping zijn geen nieuwe braakballen bijgekomen.

Op onderstaande afbeelding is de overvliegende kerkuil aangeduid met daarnaast eventuele rust- en verblijfplaatsen.

Afbeelding 2. Locatie plangebied (rood), overvliegen kerkuil (blauwe lijn), mogelijke rust- en verblijfplaatsen (roze) (Google Maps, z.d.)

Steenmarter

Tijdens de drie hierboven genoemde inventarisatiemomenten zijn de schuren grondig gecontroleerd op sporen van de steenmarter. Er is in de onderzoeksperiode geen ontlasting bijgekomen of overige sporen als nestactiviteiten en kadavers waargenomen. Er zijn geen waarnemingen van de steenmarter of van het gebruik van deze soort gedaan op de planlocatie.

4.2. Effectenbeoordeling

Kerkuilen

Gedurende de avond is er een vliegbeweging van de kerkuil waargenomen, waardoor een beeld is ontstaan van het gebruik van de planlocatie. Uit de bevindingen blijkt dat de planlocatie en directe omgeving nauwelijks als foerageergebied en rustplaats wordt gebruikt, verblijfplaatsen zijn niet aanwezig. Door uitwijkmogelijkheden die gebruikt kunnen worden als rustplaats in de omgeving zijn negatieve effecten op de kerkuil niet te verwachten.

Steenmarter

De steenmarter gebruikt de planlocatie mogelijk om te foerageren. De planlocatie wordt niet gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats voor deze soort. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

5. Conclusie

5.1. Conclusie

- Uit onderzoek blijkt dat de voorgenomen ontwikkelingen geen essentieel belang vertegenwoordigt voor kerkuilen en steenmarters. Hiervoor hoeft geen compensatie/mitigatieplan te worden opgesteld;
- Op de planlocatie worden geen negatieve effecten verwacht op het foerageergebied;
- Op de planlocatie zijn geen vaste verblijfplaatsen aanwezig, de locatie wordt mogelijk af en toe gebruikt als rustplaats;
- De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van kerkuilen en de steenmarter;
- Voor de geplande werkzaamheden hoeft geen ontheffing worden aangevraagd;
- Voor de geplande werkzaamheden geldt de algemene zorgplicht, dit houdt in dat ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moet worden.

6. Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezag (provincie Gelderland) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 1. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

7. Bibliografie

BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Kerkuil*. Opgeroepen op 28 April 2020, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-011-Kennisdocument-Kerkuil-1.0.pdf>

Google Maps. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 28 April 2020, van <https://www.google.nl/maps>

Kadviewer. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 28 April 2020, van <https://kadviewer.map5.nl>

KNMI. (z.d.). *Koninklijk Nederlands Metreologisch Instituut*. Opgeroepen op 28 April 18, 2020, van <https://www.knmi.nl/nederland-nu/weer/verwachtingen>

Otte Groenadvies. (2019). *19154 Quick scan flora en fauna*. Nijverdal.

Overheid. (2015, December 16). *Wet natuurbescherming*. Opgeroepen op 28 April 2020, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-10-01>

Zonsopgangzonsondergang. (z.d.). *Zonsopgangzonsondergang*. Opgeroepen op 28 April 18, 2020, van <https://www.zonsopgangzonsondergang.nl/hoe-laet-donker/>

Zoogdiervereniging. (z.d.). *Steenmarter*. Opgeroepen op April 2020, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>